

פ"מ 31.0902 – "שירות בני הציבור החרדי בצה"ל"

הגדרות

1. בפקודה זו:

- א. "הק"א" – הק"א "מסלולי שירות ייעודיים לבני הציבור החרדי בצה"ל".
- ב. "מלש"ב" – מיועד לשירות ביטחון כהגדרתו בחוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986.
- ג. "מסלול שירות ייעודי" – מסלול שירות המיועד לבני הציבור החרדי, כמפורט בהק"א.
- ד. "פקודות הדת" – פ"מ 34.0101 – "הדת בצה"ל" והוראות הרבצ"ר.
- ה. "פקודת השירות המשותף" – פ"מ 33.0207 – "השירות המשותף".

כללי

2. מטרת פקודה זו לקבוע הוראות לעניין אופן שירותם של בני הציבור החרדי בצה"ל, בהתחשב באופיו ובמהותו של השירות הצבאי ומתוך הכרה באופייה הייחודי של האוכלוסייה החרדית ומתוך שאיפה לאפשר לחיילים חרדים לשמור על אמונתם ולקיים את אורחות חייהם.
3. פקודה זו משלימה את הוראות פקודת השירות המשותף לעניין שירות בני הציבור החרדי בצה"ל. מפקדים יישמו את הוראות פקודה זו ואת ההוראות שייקבעו מכוחה, תוך שמירה על כבודם ובאופן שיאפשר את קיום אמונתם של כלל המשרתים. שירותם של בני אוכלוסיות אחרות בצה"ל לא ייפגע מפאת שירותם של בני הציבור החרדי בצה"ל, אלא לפי פקודה זו ולפי הוראות ההק"א.

מסלולי השירות לבני הציבור החרדי

4. מלש"ב או חייל רשאי לבקש לשרת באחד ממסלולי השירות הייעודיים אם הוא עומד בתנאים המנויים בסעיף 8 להלן.
5. במסלול שירות ייעודי חייל יהיה זכאי להתאמות הנדרשות מאורח חייו החרדי, לרבות בנושאי כשרות, תורה, תפילה, מסגרת מגדרית, הופעה ולבוש וליווי רוחני, כפי שיפורט בפקודות הדת ובהק"א.

6. חייל שהתקבל למסלול שירות ייעודי, ישרת באחד ממסלולים הבאים ועל פי תנאי השירות המצוינים להלן ומפורטים בהק"א:

א. מסלול "חרב" –

(1) שירות במסגרת מגדרית מלאה במתחם נפרד, כך שכלל המשרתים במסגרת הם בני אותו המין.
 (2) במסגרות הלוחמות במסלול זה, יוצבו מפקדים המקיימים אורח חיים חרדי או דתי, למעט במקרים חריגים שיאושרו על ידי מפקד בדרגת תת־אלוף לאחר התייעצות עם יועץ הרמטכ"ל לענייני חרדים. במקרים החריגים כאמור, שירות המפקדים במסלול יעשה בכפוף להסכמתם ויהיה עליהם להתנהל במרחב הציבורי במסגרת הצבאית באופן התואם את הכללים הקבועים במסלול.

(3) על אף האמור בסעיף קטן 2א6), מפקדים המוצבים במסגרות אלו יישארו בתפקידם עד למועד סיומו, בהתאם לקבוע בפקודות הצבא. החל מיום 01.05.2026 אין להציב מפקדים חדשים במסגרות הלוחמות שאינם עומדים בהוראות סעיף קטן 2א6).

ב. מסלול "דוד" –

(1) נוסף על האמור בסעיף 6(א), השירות במסלול זה, לרבות הכשרות פיקוד וקצונה והכשרות מקצועיות מתקדמות, כפי שיפורט בהק"א, יהיה ביחידה שכלל המשרתים בה, לרבות המפקדים, מקיימים אורח חיים חרדי או דתי ואושרו על ידי מפקד היחידה לשיבוץ ביחידה.
 (2) היחידות שבהן ניתן יהיה לשרת בתנאי שירות אלו יאושרו על ידי ראש אכ"א, בהתאם להמלצות רח"ט תומכ"א ויועץ הרמטכ"ל לענייני חרדים, ויפורסמו באופן עתי ופומבי באתר האינטרנט של צה"ל.

ג. מסלול "מגן" – שירות במסגרת מגדרית ברמת הצוות.

ד. פרטים נוספים בעניין אופי השירות, תנאי השירות ומנגנון השיבוץ במסלולים אלו מופיעים בהק"א.

ה. כלל המפקדים במסלולי השירות הייעודיים יעברו הכשרה או הכנה ייעודית לפיקוד במסלולים אלו, ויקפידו כי המשרתים במסלול יממשו את תנאי השירות במסלול.

7. מלש"ב או חייל שלא יעמוד בתנאי הקבלה שבסעיף 8 להלן או חייל שאינו מעוניין לשרת במסלול שירות ייעודי ישרת במסלול שאינו ייעודי ותנאי השירות שלו יהיו בהתאם לפקודות הצבא הרלוונטיות, לרבות בהתאם לפקודת השירות המשותף.

קבלה למסלול שירות ייעודי

8. חייל או מלש"ב יכול לבקש לשרת באחד ממסלולי השירות הייעודיים, ולהתקבל אליו אם מתקיימים לגביו התנאים הבאים כולם:

- א. החייל או המלש"ב מגדיר את עצמו כחרדי ומקיים אורח חיים חרדי.
 - ב. מפקד מיטב או מי שהוסמך לכך מטעמו מצא, לאחר שקיים ריאיון עם החייל או המלש"ב, כי הוא מנהל אורח חיים חרדי באופן שהולם את מסלולי השירות הייעודיים.
 - ג. החייל או המלש"ב עומד בתנאי הקבלה והשירות של מסלול השירות הייעודי.
9. על אף האמור בסעיף 8 לעיל, מפקד מיטב רשאי לאשר קבלה של חייל או מלש"ב למסלול שירות ייעודי גם אם אין מתקיימים לגביו התנאים בסעיפים 8(א) ו-8(ב) לעיל, מטעמים חריגים שיירשמו, אך מתקיים לגביו התנאי בסעיף 8(ג).
10. חייל ששובץ במסלול שירות ייעודי ואין מתקיימים בו עוד תנאי הקבלה למסלול או שהוא חרג מתנאי השירות במסלול המפורטים בהק"א, יובא בפני ועדה לבחינת הוצאה ממסלול השירות הייעודי, והוועדה תחליט בעניין המשך שירותו במסלול.

תכנים מותאמים

11. במסלולי השירות הייעודיים, יועברו תכני תרבות וחינוך, וכן יתקיימו אירועים, פעילויות נופש או הווי אשר מותאמים לאופי המסלולים, בהתאם להוראות הגורמים המקצועיים, וזאת תוך שמירה על ערכי צה"ל. ההתאמות יתבצעו בתיאום עם רח"ט תומכ"א או מי שהוסמך לכך מטעמו, ולאחר היועצות עם יועץ הרמטכ"ל לענייני חרדים. הוראות נוספות בהקשר זה יפורטו בהק"א.

כשרות

12. חייל זכאי לקבל מזון כשר למהדרין על פי בקשתו, בהקפדה יתרה על בשר בכשרות מהדרין, על מצה שמורה בעבודת יד ועל שמיטה ללא היתר מכירה, בהתאם לקבוע בהוראת רבצ"ר 05-02-14 – "מטבח בכשרות מהדרין".

תפילות

13. חייל זכאי להתפלל את התפילות השונות במועדן. ככלל, התפילות תתקיימנה בבית כנסת, וכן תינתן אפשרות להתפלל במניין, אם מתקיים מניין במקום שירותו. הוראות לעניין התפילות השונות, משך זמן התפילות ומועדן, לרבות מקרים חריגים, מפורטות בפקודות הדת.

הופעה ולבוש

14. חייל רשאי, מטעמים הקשורים לאורח חייו החרדי, להגיש בקשה מנומקת לנוע בלבוש אזרחי במקום השירות ובחזרה ממנו, בהתאם לקבוע בהק"א 33-05-07 – "לבוש – בגדים אזרחיים".

15. תנועת חייל במקום השירות בלבוש אזרחי תהיה כמפורט בהק"א 33-05-07 – "לבוש – בגדים אזרחיים".

טקסי השבעה

16. בטקס ההשבעה לטירונים חייל רשאי להצהיר, במקום להישבע, בהתאם לקבוע בפ"מ 33.0915 – "שבועת אמונים לצה"ל וחלוקת נשק לטירונים".

אחריות ובקרה

17. הרמטכ"ל ימנה בעל תפקיד או גוף שייעץ לרמטכ"ל בנושא שילוב בני הציבור החרדי בצה"ל (להלן: "יועץ הרמטכ"ל לענייני חרדים"). יועץ הרמטכ"ל לענייני חרדים יפעל בתיאום עם כלל הגופים המקצועיים בצבא לקידום שילוב בני הציבור החרדי בצה"ל.

18. ראש אכ"א ממונה על קביעת הוראות קבע אגפיות בנושא שילוב בני הציבור החרדי בצה"ל, ורח"ט תומכ"א ממונה על יישומן. קביעת ההוראות ויישומן ייעשו בתיאום עם יועץ הרמטכ"ל לענייני חרדים, בהתאם להוראות המקצועיות של גופי הצבא ובלי לגרוע מתוקפן של ההוראות שבפקודות הדת.
19. ראש אכ"א ויועץ הרמטכ"ל לענייני חרדים יהיו רשאים להיוועץ בגורמים רלוונטיים מחוץ לצה"ל, לרבות גורמים מהמגזר החרדי, באשר להתאמות הנדרשות למשרתים בצה"ל המקיימים אורח חיים חרדי ואופן יישומן, לפי העניין.
20. א. מבלי לגרוע מהאמור בפ"מ 01.301 "הביקורת בצה"ל", מבקר מערכת הביטחון יקיים ביקורת על יישום פקודה זו וההק"א מכוחה. בעלי תפקידים נוספים בצה"ל שיבצעו בקרה כאמור מפורטים בהק"א.
- ב. מפקדי המסגרות ונציגי גופי צה"ל הרלוונטיים, אשר בהם נערכת ביקורת, ישתפו פעולה באופן מלא עם מבקר מערכת הביטחון, נציגיו ובעלי התפקידים הנוספים בצה"ל שייקבעו, ויאפשרו לו גישה לכל מקום בו משרתים חיילים הנמנים עם מסלולי השירות הייעודיים המוגדרים בפקודה, בכפוף להתאמתם הביטחונית. זאת, בכפוף לצרכים ולתנאים המבצעיים.
- ג. ממצאי הביקורת של מבקר מערכת הביטחון ידווחו למשרד הביטחון, לראש אכ"א, לרח"ט תומכ"א וליועץ הרמטכ"ל לענייני חרדים. ראש אכ"א, או מי מטעמו, יקבע את תוכנית הפעולה הנדרשת לתיקון הליקויים ואת אופן יישומה ויעדכן בעניין את גורמי הביקורת וגורמים רלוונטיים נוספים במשרד הביטחון.
21. ראשי האגפים במטכ"ל, מפקדי הזרועות והפיקודים, מפקד המכללות, מפקד יבד"ץ, ראש מפא"ת, היועכ"ל, הרבצ"ר והפצ"ר – ימנו כל אחד מהם בגוף הרלוונטי לו גורם שיהיה אחראי לעקוב אחר התקיימן של התאמות השירות עבור בני הציבור החרדי המשרתים בו.